

Landskap: Småland. Upptecknat av: Gunnar Lorenz.
 Härad: Allbo. Adress: Lund.
 Socken: Härlef. Berättat av: Karl Aug. Pettersson.
 Uppteckningsår: 1935. Född år 1863 i

Uppteckningen rör

Fisken i Turen.

Fiskerätt etc. Sid 1 - 2.

Redskap. - 2 - 7.

Dragnings med pulsnöt. - 7 - 10.

Båthyp. - 11 - 13.

Skriv endast på denna sida!

(7 foton
2 teckn.)

13 sid.

Fisken i Turen.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

/.

Genom Turens
sänkning har fisken nästan
helt och hållet förstörts. De
här meddelade uppgifterna
utgöras sålunda till större delen
av minnen, visserligen tämligen
färska men i vissa fall ofull-
ständiga och utan konkreta stöd
i form av bevarade redskap.

Fisken är inte
begränsat till den som ha gjort eller
strandträtt. Det är gemensamt för
Härlöfborna. Yrkesfiskare ha fun-
nits, men den sitta hängde sig för
ett år sedan. Fisken är alltså bivering.

4567

Redskap.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2.

Före pagesmannens
tid hade man leator (konstruktion
okänd). Myrindar och hämmar ha
använts. De senare voro i regel bund-
na av fiskaren Bengtsingen i Öhr.
Hämmar på bild 1. äges av pagesmannen.
Den har 7 jorar av gran och 2
jimmaren. Den främsta jorens
diameter är 86 cm. Hämmans
längd är 270 cm., varav på struten
70 cm. Garnet är 12-trådigt, bomull.
Maskornas storlek 40 mm.

De två armarna ha en längd
av 260 cm. Tälvarna äro av
kampan och flötarna av näver.

Bild 1.

Flötena kallas
nåverburlov. Sänkena utgöres
av påsar med småsten och sand.
Av de två jemmaren är det första
som går från jor 1 fästet mellan
jor 2 och 3, det andra som går från jor
3 är fästet mellan jor 4 och 5.

Skriv endast på denna sida!

På bild 2 visar
sagesmannen ett av sina mört-
nät.

Bild 2.

Materialet till
nätet är bomullsgarn. Maskornas
storlek är 25 mm. Tälvarna

är s. k. patenttälvar. Särkena
är hemvävda påsar med sand
och sten. Flökena är näver,
som doppats i het vatten och
rullats (näverturlar).

Bild 3 visar en
pulsnot.

Bild 3.

Skriv endast på denna sida!

4567

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6.

Pulsnoden, som
sagesmannen själv bundit, dateras
sig från 1896. Den består av två
60-70 fannar länga bastrep,
två 24 fannar länga armar
samt en tio alnar lång halv.
Armarna, som äro ätta alnar
djupa, ha flöten av bark och
sänken, som utgöres av påsar
med sten. Tälvarna äro av
hampa. Materialet till ena
armen är bomull, till den
andra hampspunnet lina. Garn
maskstorlek 50 mm. Halven
är av bomullsgarn med 45 mm:s
maskstorlek.

Där armarna förenas

med repen. Finnas "bajarna" dvs.
155 cm. långa, böjda trästänger med
järnkrampor.

7.

På det ställe där
halven och armarna förenas fin-
nes ett stort flöte, bestående av
en halvcirkelformad träplatta,
samt ett sämke, som utgöres av
en päse med sten.

Dragning med
pulsnot gick till på följande sätt.
Man drog med två båtar. I
varje båt var två man, en
som drog och en som rodde och
pulsade. Man hade en arm och
ett rep i vardera båten. Repen
voro upplagda i ringar som snodde

upp sig själva. Kalven lades ut
fröst. Därefter gingo båtarna i
båge under det armarna och
repen hankades ut. Man
vyslade på varandra när armar-
na fröst och när repen fröst
för att kontrollera avståndet
mellan båtarna. När repen
fröst skulle båtarna vara in-
te varandra. Då brokades de
ihop med ett åtta famnars rep,
som fästes i ärpsinnarna på
båtarne. Därefter pulsade rör-
keblarna hela tiden medan
noten drogs in. Bild 4 visar
en av de två pulsar pages-
mannen använt.

4567

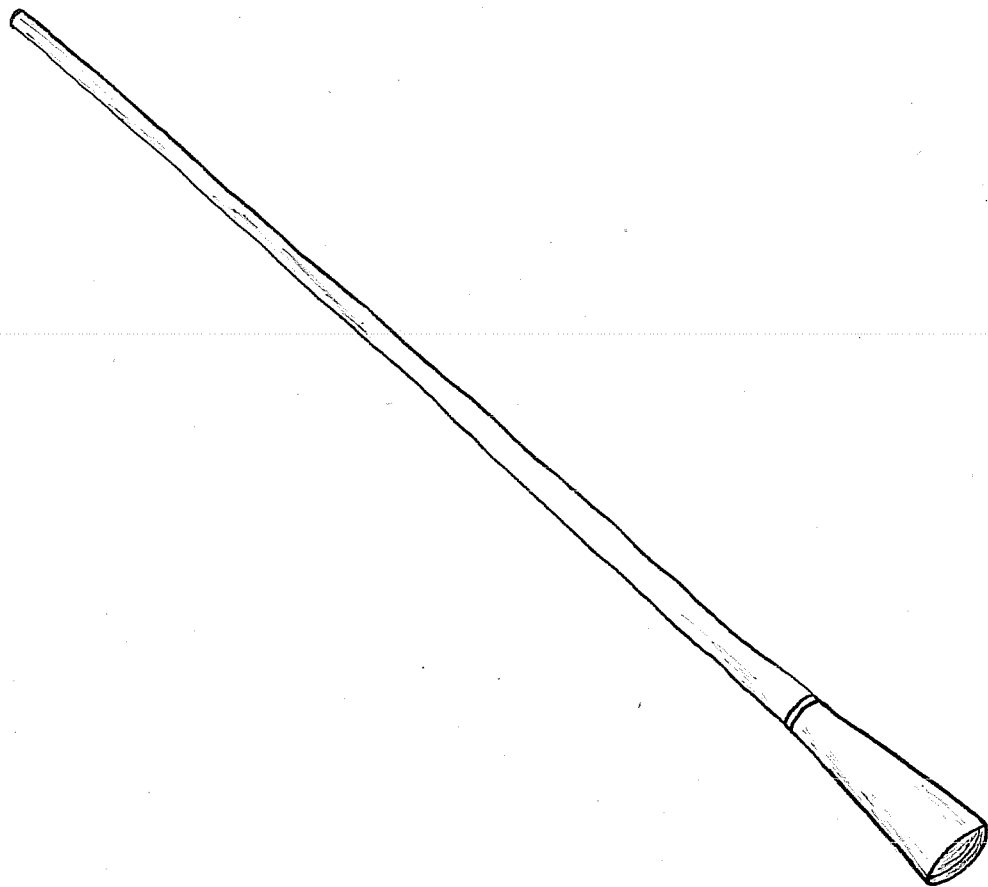

Bild 4. Puls.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9.

Pulsen består
av två delar, ett två meter långt
skäp av gran samt själva pulsen,
som är av al, 21 cm. lång och
med 8 cm:s diameter; den är nr=
gröpt med rö. sk. i ett stycke.

De vita blåsor,
som uppstår då pulsen förs
genom vattnet, skärande fisken
in i armarna och kalven.

Dragningen
upprepas på samma sätt
tills hela fjön var genomdragen.
Man fick mest bräsen.

På våarna
samt i augusti och september ljusträ-
de man efter gäddor.

Skriv endast på denna sida!

4567

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12.

av årfäste (trählossarnas höchlek är
7 cm., högt 10 cm. och längd 26 cm.).

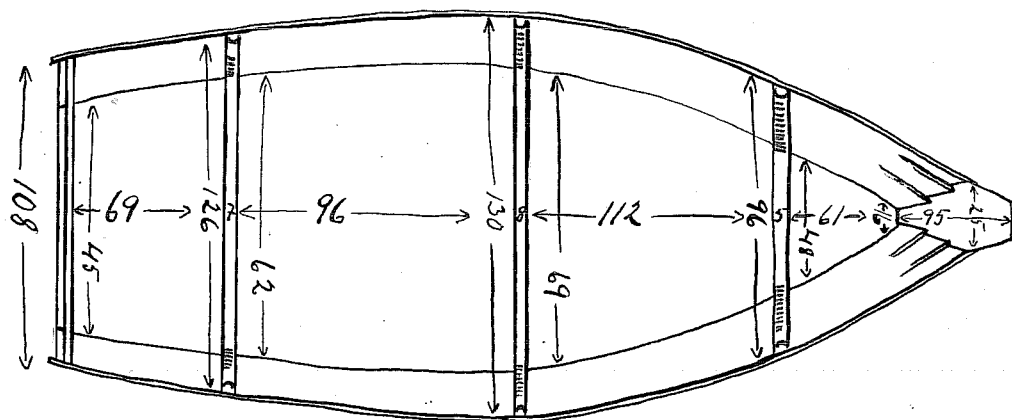
Bild 5: b visar detalj av spant
(skarv:). Observera den
etnologiska dyrgripen = skopan! Dess
bredd är 23 cm., längd 33 cm.; hand-
tagets längd är 19 cm.

Skissen å sid 13
angår de rigger som schallits
vid uppbyggnad av båten.

4567

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13.

Akter stammens höjd 50 cm., tjocklek 5 cm.

Skiss av båttyp.

Skriv endast på denna sida!